

Digitalni i(li) internet identitet?

U savremenom govoru često se izjednačavaju pridevi nastali od pojmova „digital“ i „internet“. Međutim, **ozbiljno sagledavanje tih pojava** govori da je internet prostor samo deo šireg digitalnog sveta **Lazar Bošković**

Iako u Pravopisu srpskoga jezika stoji da se internet piše malim slovom u svim slučajevima, mi ćemo za potrebe ovog teksta uvesti određenu razliku. Kada se internet koristi kao prisvojni pridev (u smislu internetski), pisaćemo ga malim početnim slovom, a Internet kao globalnu (jednu jedinu) svetsku mrežu, velikim početnim slovom. Ali čak i od nje veći je digitalni svet, jer nisu nužno svi digitalni uređaji povezani na Internet. Sve što je na Internetu sigurno je i digitalno, ali obrnuto ne važi. Digitalno je način zapisivanja podataka, a Internet je jedan od načina njihoveg prenošenja.

Šta je sve digitalno?

Časopis koji upravo čitate ima svoj štampani i digitalni oblik. U stvari, on je prvobitno i bio u digitalnom formatu, kao PDF koji je poslat u štampariju, a taj svoj digitalni život može da nastavi i ako ga preuzimate kao PDF, preko Interneta ali i bilo kog prenosivog računarskog medija za skladištenje podataka. Dakle, za njegovu „digitalnost“ nije nužno da bude u kontaktu sa Internetom.

Kako stvari stoje (tačnije: napreduju), u analognom svetu o(p)staje samo živi svet i njegove potrebe za hranom, vodom, disanjem i skloništem, a sve ostalo seli se u digitalni

svet. Digitalni novac, digitalni dokumenti, digitalni potpisi... doduše, ponešto od ovoga i dalje se naziva „elektronski“, ali i to polako zastareva. Čak je i pojam „elektronsko poslovanje“ prevaziđen, jer je podrazumevao da postoji i neko obično, neelektronsko poslovanje, u paralelnom analognom svetu. Danas se teži digitalnom poslovanju koje prevazilazi granice između digitalnog i fizičkog sveta, integrisanjem digitalnih tehnologija u sve procese interakcije između kompanije i potrošača. Analogna televizija zvanično je ukinuta, a u savremenim marketing agencijama prestaju da postoje posebna odeljenja za digitalno

„nešto“, jer se danas skoro sve u oblasti komunikacija proizvodi i distribuira digitalnim putem.

Digitalno označava nematerijalni oblik mnogih, do juče, analognih stvari. Sve što može da se predstavi kao računarski podatak sastavljen od nula i jedinica, može da bude digitalno. Čak i identitet živih bića može da se predstavlja digitalnim zapisom. U vašim džepovima nalazi se lep skup digitalnih dokumenata (lična karta, vozačka dozvola, zdravstvena knjižica...) i digitalnog novca (platne kartice, a i mobilni telefoni). To je vezano za vaš digitalni identitet, ali da li je to isto što i vaš internet identitet?

Internet identitet je...

Možete da ga zovete i *sajber online* i *internet* identitet, ali nemojte da ga mešate sa digitalnim identitetom. Internet identitet su neke lične stvari, određene ljudskim sredstvima opažanja i poimanja (ime, nadimak, avatar, fotografija, stil obraćanja...). Za razliku od toga, digitalni identitet ne odnosi se samo na ljude nego i na stvari, a sačinjen je od gomile podataka, digitalnih tragova. Internet identitet ima veze sa smislom, a digitalni sa sirovim podacima.

Za internet identitet bitni su vaši biografski detalji, a za digitalni vaši biometrijski podaci. Internet identitet možete da gradite i menjate sami, a onaj digitalni dodelio vam je neki računar u državnoj upravi ili banci. Na Internetu je bitan ljudski aspekt vaše životne priče, a u digitalnom svetu nema

emocija, samo nizovi brojeva o i 1. Internet identitet podložan je stalnim promenama, nabolje ili nagore, a isti digitalni identitet teoretski bi mogao da vas služi doživotno. I dan-danas postoje ljudi bez internet identiteta, ali je u savremenim državama digitalni identitet za sve obavezan. O internet identitetu brinete

sami, a o digitalnom identitetu brinu brojni zakoni i propisi. Mada, i za kreiranje internet identiteta postoje neka pravila Pisana kažu da je vaš identitet na nekoj društvenoj mreži samo pitanje dobre volje onoga ko je vlasnik te mreže. Takoreći – internet identitet bez zaštite.

Kako to obično biva, ode čovek da se prijavi na neku društvenu mrežu, kada se pojavi

pitanje tipa: „Da li se slažete sa uslovima korišćenja?“, klikne na YES bez čitanja i nastavi da živi u ubeđenju da je on tu stekao neka posebna prava na svoje korisničko ime i na sadržaj koji tamo postavlja. Nije. Naprotiv, klikom na YES, on se, u stvari, odrekao brojnih prava koje je podrazumevao. A podrazume-

Registracijom internet domena možete svoje ime i prezime, sopstveni ili neki porodični nadimak da sačuvate samo za sebe i obezbedite svoju jedinstvenost na Internetu. Isto tako, naziv svoje firme ili organizacije, svojih brendova, proizvoda ili usluga, možete da zaštitite registracijom istoimenih naziva

Internet identitet su neke lične stvari, određene ljudskim sredstvima opažanja i poimanja, svojstvene samo vama

vanje je, kao što znamo, majka svih... kasnijih problema s društvenom mrežom, koji mogu da idu dotle da se izgubi sve što je tamo ikada postavljeno, a s tim i izgrađeni internet identitet.

Stvarno vaš internet identitet

Nema internet identiteta bez sopstvenog internet domena! Samo ste na svom domenu „svoj na svoje“. Uspostavite lični ili poslovni internet identitet tako što ćete registrovati sve potrebne nazive internet domena i te domene koristite kao adrese za svoje sajtove i kao deo adresa svoje e-pošte. Samo tako imate potpunu kontrolu nad internet identitetom, jer je njegov suštinski element – internet domen – samo vaš i ne zavisi od bilo koga drugog.

domena. Na Internetu važi pravilo da ko prvi registruje domen – njegov je, naravno ako pritom nije prekršio nečije pravo intelektualne svojine. Da ne biste došli u situaciju da svoj internet identitet tužbama i sporovima preuzimate od preprodavaca internet domena, brže i jeftinije je da ih sami registrujete.

Ako odmah uzmete u ruke parče plastike s digitalnim novcem, proces *online* registracije internet domena možete da obavite za svega desetak minuta, ukoliko vaš omiljeni internet provajder ima tu uslugu. I tako ste deo svog digitalnog identiteta upotreбили za sticanje prvog i osnovnog elementa u kreiranju sopstvenog internet identiteta.

→ www.rnids.rs

Lični internet domen u stilu imeprezime.in.rs možete da registrujete već za nekoliko stotina dinara godišnje. Takođe, i poslovni internet domen u maniru nazivfirme.co.rs košta godišnje manje od cene izrade jednog pečata. Najpre na adresi domen.rs/whois proverite da li su slobodni nazivi domena koji su vam potrebni, a potom odaberite i ovlašćeni registar na domen.rs/registri.